

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Sociálně charitativní aktivity katolické církve na jihu Čech v letech 1918-1950

Autor práce: Tomáš Emr

Předložená bakalářská práce má název Sociálně charitativní aktivity katolické církve na jihu Čech v letech 1918-1950 – zasloužila by si však název jiný, mnohem konkrétnější, protože jak je patrné již v úvodu, autor se věnuje pouze vybraným aktivitám ženských řádů a kongregací papežského práva. Alespoň z části však vysvětluje, proč se nezabývá jinými tématy.

Ještě v úvodu také zmiňuje, že cílem jeho práce je „...katologizace sociálně charitativních institucí zřizovaných katolickými řády a kongregacemi...atd.“, čemuž se dá asi rozumět tak, že chtěl udělat přehled zmíněných řádů, resp. kongregací a jejich sociálně-charitativních aktivit. Dále autor píše, že při zpracování práce použil „...běžnou metodologii pro práci s historickými prameny – přímou a komparativní metodu“ – do jaké míry se mu toto povedlo, ještě v tomto posudku zmíním.

V úvodu se však nalézá část, která by v historicky zaměřené práci neměla mít své místo. Autor – jistě bez vědomí školitele – do něho vepsal odstavce o „předpokládaných výsledcích výzkumu“, kterou si formuloval takto: „...předpokládám, že aktivita řádů a kongregací v oblasti Českobudějovické diecéze bude značná a bude dosahovat počtu několika desítek zařízení v průběhu daného časového období. Taktéž předpokládám výrazný nárůst počtu nemocnic a sanatorií během období druhé světové války. S nástupem komunistického režimu očekávám zjištění, že aktivity na jihu Čech výrazným tempem poklesnou takřka na nulu“. Takové předpoklady jsou z metodologického hlediska zbytečné, z informačního pak zcela banální, protože informace o stavu sociálně-charitativních aktivit v jižních Čechách na počátku dvacátého století podává velmi přesně kniha Willibalda Ladenbauera, z něhož pak čerpal Jaroslav Kadlec ve svých přehledech, které zaznamenávají vývoj v první polovině dvacátého století. Jinak řečeno: Autor chce objevovat něco, co je dávno objeveno.

Poslední věc, která mě jako čtenáře v úvodu velmi zarazila, je zmiňované rozdělení práce na tři části: při pohledu do obsahu je patrné (a po přečtení práce zcela jasné), že práce má části čtyři.

Závažným nedostatkem práce je její výběr zdrojů a práce s nimi. Autor – přes tvrzení v úvodu – prakticky nepracuje z prameny. Používá pouze dva prameny tematicky zcela odlišné, obsahově prakticky nesrovnatelné (tolik k jeho tvrzení, že bude komparovat prameny, viz. můj komentář úvodu). Oba prameny jsou v práci používány zcela okrajově.

Dále využívá odbornou literaturu a kvalifikační práce. Většina titulů odborné literatury se však k tématu vztahuje jen velmi vzdáleně – kromě knihy Jaroslava Kadlece *Českobudějovická diecéze*, na které svou práci z části postavil. Na druhou stranu je zřejmé, že nezná nejen Ladenbauerovu knihu, ale také další publikace, které se vztahují k dějinám působení řádů a kongregací v jižních Čechách i k vývoji sociálně-charitativních aktivit v jihočeském prostoru (studie Svobody, Doležela, hesla v Encyklopedii Českých Budějovic, atd.).

Je samozřejmě chvályhodné, že používá kvalifikační práce, kupř. si však není vědom toho, že disertace Dany Jakšičové vyšla knižně v roce 2012 ve dvou svazcích. Důvodem je pravděpodobně skutečnost, že nejsou dostupné na internetu – a zde se dostávám v posudku k další záležitosti: Kromě již zmíněného Kadlece totiž autor postavil svoji práci z drtivé části na dostupných internetových zdrojích. Odborná komise se bude moci přesvědčit o tom, že části kapitol práce jsou z většiny vystaveny tak, že si autor statistické údaje z Kadlece doplnil informacemi nalezenými na oficiálních webových stránkách řádů a kongregací. To svědčí o prakticky nulové snaze o nalezení relevantních údajů v odborné literatuře i o nulové snaze o kritický přístup a o kritickou práci s těmito údaji. Domnívám se, že v tomto směru autor nespĺňuje to, co by měl student při tvorbě bakalářské práce zvládnout, tj. vyhledat údaje v odborných zdrojích a kriticky s nimi pracovat.

Nyní pojďme k samotnému obsahu práce. Zde budu již poměrně stručný, protože obsah práce je výsledkem toho, co jsem popisoval výše. První kapitola, která se jmenuje „Sociálně charitativní aktivity a církev“. Podotýkám jen, že název odpovídá obsahu jen rámcově. Je také zarážející, že student posledního ročníku oboru Sociální a charitativní práce nedokáže najít jiné definice charitativní a sociální práce, než z Wikipedie nebo z Matouškovy knihy. Při popisu historie diecéze se odkazuje pouze na Kadlece, což byla kniha sice svého času první, v současnosti již existuje celá řada dalších titulů, které se tématu věnují. Kapitola 1.3 s názvem „Charita“ je pro práci zcela zbytečná (autor se vůči tomuto tématu vymezoval již v úvodu).

Druhá kapitola je stručným přehledem historie a seznamů aktivit řádů a kongregací – konstatují, že prakticky nikde nepracuje s prameny, k tématům dějin používá již zmíněné internetové články, ke statistikám Kadlecovu knihu s. 101-107. Jedná se o velmi

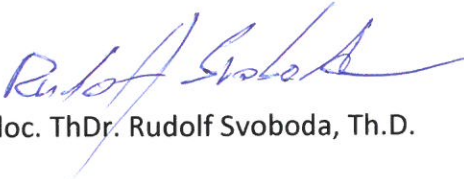
nenáročnou, obsahově chudou a zcela neoriginální kompilaci. Třetí kapitola se věnuje „Organizacím“ – sirotčincům, nemocnicím a ústavům sociální péče, domovům důchodců – zpracovány jsou asi opět z internetových zdrojů. Kromě odkazů na Kadlece, několik zcela marginálních odkazů na literaturu nebo na internetové články, jsou dlouhé pasáže zcela bez poznámek pod čarou – nedokáží posoudit jejich původ.

Poslední kapitola se nazývá „Vyhodnocení“. Zde autor vzal informace z Kadlece (s. 101-107!) a převedl je do tabulek a grafů. Podle mého názoru je tato kapitola zcela zbytečná, navíc postavená na neověřených základech: Kde bere autor jistotu, že údaje v Kadlecovi jsou správné? Jak je prověřil?

V závěru autor hovoří o tom, které předpoklady se mu splnily a které ne – z práce je však jasné, že tyto předpoklady si vyvrátil či potvrdil pouze z Kadlecovy knihy – navíc o nesmyslnosti stanovených předpokladů jsem již psal výše.

Celkově se dá říci, že se jedná o velmi podprůměrnou práci, která je na hraně obhajitelnosti. Z mého pohledu může být obhájena před odbornou komisí jen s velkými výhradami a hodnocením přinejlepším **dobře**.

V Českých Budějovicích 12.5.2014

doc. ThDr. Rudolf Svoboda, Th.D.